

תתן לראשך זהר לנפש

לע"נ הצדקת תיתה בת מיא ע"ה הצדקת זוריה בת מיא ע"ה הצדקת רשילה בת מיא ע"ה

פניני הפרשה

כוחה של כל תפילה!

תחילת הפרשה עוסקת בתחנוני משה רבינו להקב"ה שיכניסו אל הארץ, ובגמ' סוטה (יד ע"א) מובא ידרש רבי שמלאי, מפני מה נתאוו משה רבינו ליכנס לארץ ישראל, וכי לאכול מפריה הוא צריך, או לשבוע מטובה הוא צריך, אלא כך אמר משה, הרבה מצוות נצטוו ישראל ואין מתקיימין אלא בארץ ישראל, אכנס אני לארץ כדי שיתקיימו כולן על ידי. אמר לו הקב"ה כלום אתה מבקש אלא לקבל שכר, מעלה אני עליך כאילו עשיתם, שנאמר וכו', ע"כ. **ומבואר שרצון משה היה כדי לקיים את המצוות התלויות בארץ – תרומות ומעשרות.** ויש לשאול, שהרי משה רבינו מבקש מהקב"ה כך (ג' כד' כה') 'אשר מי אל בשמים ובארץ אשר יעשה כמעשיך וכגבורתך. אעברה נא ואראה את הארץ הטובה אשר בעבר הירדן'. מבואר שרצה לעבור אל הארץ כדי לראותה בלבד, ולכאורה ללא קיום מצוותיה. ועוד קשה דבגמ' ברכות (לג' ע"ב) מובא כך, 'אמר ר' אלעזר גדולה תפילה יותר ממעשים טובים, שאין לך גדול במעשים טובים יותר ממשה רבינו, אעפ"כ לא נענה אלא בתפילה' שנאמר (דברים ג' כו') 'אל

תוסף דבר אלי' וסמך ליה 'עלה ראש הפסגה'. ופירש"י 'בדבר תפלה זו נתרציתי להראותך אותה', ע"כ. וצ"ע דמשמע שמה נענה בתפלתו, ופירש"י שהוא ע"י שלבסוף הראה ה' למשה את הארץ, והרי בגמ' בסוטה מבואר שרצה לקיים מצוותיה. ועוד שבפסוק מבואר שרצה משה לראותה בתוך הארץ ולא מחוצה לה, ואיך מתיישבים דברי הגמ' בברכות שמה נענה בתפלתו, וכן הקשה הפנ"י ברכות לב'. **וביאר הפנ"י שמה רבינו כידוע זכה להגיע למ"ט שערי בינה** כדכתיב 'ותחסרהו מעט מאלקים', ורצה ע"י קיום מצוות התלויות בארץ להגיע לשער הני, וע"ז אמר לו הקב"ה שע"י ראיית הארץ ייחשב כאילו קיים, וזכה ע"י להגיע לשער הני, עיי"ש. **רואים אנו מהי כוחה של תפילה, דאע"פ שנגזר עליו לא להיכנס, בסוף זכה לראותה ע"י כל תפילה ותפילה שהוסיף להתחנן אל ה',** והעלה לו הקב"ה כאילו קיים מצוותיה. עוד דבר אנו למדין ממשה רבינו את הכח לא להרפות בתפילה, שלא יאמר אדם התפללתי תפילה אחת או שתיים ומספיק, אלא כמה שיותר להתפלל יותר טוב, שהרי משה רבינו בכל תפילה ותפילה שהתפלל זה היה ענין חדש וטעון חדש מהתפילה שקדמה לה למה הוא צריך להיכנס

הרב דוד טולידנו שליט"א

לארץ ישראל, וכמש"כ המגלה עמוקות. והתפלל על זה מטי"ו באב עד ז' באדר, וכמש"כ הפנ"י ברכות שם. וע"י התפילה כוחה לבקוע את כל הרקיעים, וככל שיותר יתפלל ויבקש ויתחנן תעבור תפילתו את כל הרקיעים, וזה מה שעשה משה רבינו ע"י תפילתו, שהרי במדרש מבואר שמה **התפלל 515 תפילות כמנין 'ואתחנן'**, ובגמ' במסכת חגיגה (יג' ע"א) מובא שהמרחק מהארץ עד הרקיע הוא 500 שנה. ומהלך הרקיע עצמו זה עוד 500 שנה. גם המהלך בין רקיע לרקיע זה 500 שנה. ויש שבעה רקיעים, ושמונה אווירי ביניהם. יוצא שיש ט"ו (15) פעמים ת"ק (500) וא"כ משה רבינו שהתפלל 515 תפילות הוא בקע את כל הרקיעים והגיע לשלמות התפילה. ואז הקב"ה אומר לו 'רב לך'. כי אם היה מתפלל עוד תפילה אחת היה נכנס אל הארץ, וביאר הפנ"י (ברכות שם) 'דע"י אותה התפילה היה מגיע למנין תקי"ו תפילות, ועולה ו' פעמים כמנין אלקים אז היה ממתיק בזה ו' בתי דינין האמורין בפרק במה בהמה והיה נענה בתפלתו, לכך אמר לו 'אל תוסף דבר', **רואים אנו מהי כוחה של תפילה, לא להרפות אלא כמה שיותר מתפלל, תפילתו עולה עוד ועוד שבת שלום ומבורך!**

כוחה של אמונה

מה קורה פה. האינסטלטור שהוזמן בקריאת חירום, דיווח על פיצוץ בצנרת. אחר כך הייתה נזילה מהשכנים, ובסתם יום לא סתמי, טפטפו לי טיפות מים על הכובע. אשתי התלוננה על הברז הדולף, ואני הרמתי עיניים לשמיים, מאין יבוא עזרי? **ביקשתי מה' שיעזור לי, ושאלה את פשר התעלומה האופפת אותנו בשבועות האחרונים.** על מה ולמה אנחנו חשופים לנזקי מים בצורה על טבעית ממש? ואז, ברחמי ה' עלה בדעתי לבדוק את המזוזות. לתדהמתנו התגלה פסול בדיוק במילה הקשורה למים. במילה "יורה האות ו' הייתה מחוקה, וכך התקבלה המילה "יורה". הטעות תוקנה, וב"ה, מאז שבו המים לזרום במסלולם הנכון, והכול הסתדר על הצד היותר טוב.

לעילוי נשמת

תיתה בת שמנונה ע"ה ר' יששכר בן כמסיה ז"ל פלילה בת שלביה ז"ל רבקה בת רחל ע"ה.

שואלים ודורשים

ר' אוזיפה בן נותה, ר' שושן בן שלביה.
ר' שמעון בן פרחיה, ר' משה זקן בן פלילה.

שאלה: מאור יצא לטיול עם גיסו ובאמצע הדרך רצו לאכול לחם אך לא היה להם מים לנטילה והסתפקו האם יכולים לאכול עם כפפות ללא נטילה?

תשובה: הרוצה לאכול לחם ואין לו מים במרחק של יותר מ2 דקות בדרך שלשם נוסע או הולך, או תוך 18 דקות בדרך שלא מעוניין לנסוע או ללכת לשם, מותר לו לעטוף את שתי ידיו בכפפות או בשקיות וכדו' ולאכול לחם, ובתנאי שיהיו שתי ידיו עטופות ושבועדאי לא יהיה לו מים. (הליכות ברכות)

"וידעת היום והשבת אל לבבך" (ד, לט) רבנו האור החיים הקדוש מסביר, שהיצר הרע מגיע אל האדם עם שתי טענות חזקות, א, כיצד תצפה ותייחל לקיים את כל התורה כולה שהיא שלימות האדם. ב, איך תוכל לשוב בתשובה ולתקן את כל מה שפגמת, הרי עשית המון חטאים. ועל זה אמר הכתוב 'וידעת היום והשבת אל לבבך', 'היום' רומז לשבת כמו שנאמר 'כי שבת היום', שעל ידי שמירת השבת ששקולה כנגד כל התורה, יחשב כאילו קיים את כל התרי"ג מצוות, וכן יתקן על ידה את כל מה שפגם בחטאיו. וכמו כן 'וידעת' רומז לשבת, כמו שנאמר על השבת 'לדעת' כי אני ה' מקדשכם (אור החיים)

שאלה: אסתר שאלה את אביה אדם המאכיל חולה סיעודי, המאכיל נוגע בלחם והאוכל אינו נוגע בלחם, האם האוכל צריך לטול ידיים?

תשובה: המאכיל לחם לאדם אחר, המאכיל נוגע בלחם והאוכל אינו נוגע בלחם, האוכל צריך לטול ידיים עם ברכה דלא חילקו רבנן בתקנתם באדם האוכל אם נוגע בלחם או אינו נוגע היות ובדרך כלל דרך בני אדם לנגוע בלחם תוך כדי אכילה. והוא הדין למי שאוכל לחם במזלג שצריך לטול ידיים עם ברכה. (הליכות ברכות)

"רב לך אל תוסף דבר אלי עוד" (ג, כו) בעל החתם סופר היה רגיל להאריך בתפילתו. שאל אותו אחד מגדולי זמנו, הרי ע"י כך הוא מבטל לימוד תורה, ונאמר "מסיר אָזנו מִשְׁמוֹעַ תּוֹרָה גַם תְּפִילָתוֹ תּוֹעֵבָה" ענה לו החת"ס: הרי נאמר "המאריך בתפילתו מאריך לו חיו ושנותיו, נמצא שאם אריך בתפילתו אזכה לאריכות ימים, ואשלים ע"י זה בלימוד התורה מה שחסר לי ע"י אריכות התפילה. (מגנזנו העתיק)

שאלה: באמצע סעודה החליפה נעמי טיטול לביתה, וכעת הסתפקה האם עליה לטול שוב ידיה להמשך הסעודה?

תשובה: מי שחיתלה את בנה בתוך הסעודה שנגע במקום המטונף, ואף הנוגע במקומות המכוסים שבגופו באמצע הסעודה חייב לטול ידי וכל דיני נטילה לסעודה, אך לא יברך מחמת הספק. (הליכות ברכות)

"רק השמר לך ושמור נפשך מאוד" (ד, ט) "רק השמר לך" - לעניינים של הגוף די אם תקדיש את הזמן המינימלי הדרוש לשמור עליו, וזה שנאמר "רק" בלשון מיעוט. לעומת זאת, "ושמור נפשך מאוד" - בדברים של שמירת הנפש עלינו להשקיע מאוד (ה"חזה" מלובלין)

שו"ת מקור נאמן

מח"ס רמ"ב מאיר מאתח וצ"ל

שאלה: מי ששכח לברך ברכות השחר וברכות התורה וכבר התחיל ברוך שאמר, מה יעשה?
שאלה: האם מותר לרשום תאריכים בגליונות פרשיות התפילין מבפנים או מבחוץ, בעט או בעפרון, כדי שאם בעתיד יפסל, ידע הסופר את זמן כתיבתו, ויוכל לצרף אליהן פרשיות שנכתבו מקודם?

תשובה:

מותר לכתוב בעפרון מבחוץ, ולא גרע משמות כוזביו במוכס"ז כוזביו שמוסיפין האשכנזים. וכמה פעמים רשמים המגיהים בעפרון מבפנים סימן שאלה או קו וכדומה ושוכחים אח"כ למחוק אותם.

תשובה:

אחרי העמידה יאמר ברכות השחר, חוץ מברכת המחזיר נשמות וברכות התורה (כפ החיים סימן נ"ב אות ה'). וכתוב אצלי בגליון הכה"ח שם שיוכל לאומרו בין ישתבח ליוצר ואז לא ידלג כלום. ושוב הראני חתני היקר ר' ליאור כהן יצ"ו בשו"ת יביע אומר ח"ד (חאו"ח סי' ז' אות ה') שעדיף לומר ברכות התורה באמצע פסוקי דזמרה כדי שיוכל להמשיך בזמירות ושירת הים ע"ש. ומ"מ המחזיר נשמות יאמרנה בין ישתבח ליוצר וכאמור.

הנהגה אישית!

האדמו"ר מוויז'ניץ רבי חיים מאיר הגר,
בעל ה'אמרי חיים' זצ"ל

**האדמו"ר לקח שתי חתיכות עוגה, ובעקבותיו
לקחו כל מאות תלמידי הישיבה!**

סיפר רבי ראובן קרלינשטיין זצ"ל מעשה נפלא
על האדמו"ר מוויז'ניץ זצ"ל: יום אחד הגיו יהודי
מתל אביב זם בנו לבית המדרש של חסידות
ויז'ניץ, להנחת תפילין. אותו אדם היה בזבז
חסיד ויז'ניץ, אבל במהלך השנים התרחק והפך
למודרני.

עם זאת, על הנחת תפילין של ה'אמרי חיים'
לבנו – לא אבה לוותר. מאחר שהרבי היה מתפלל
בישיבה, הגיו לשם זם בנו. הוא הביא זימו
זשרות קילוגרמים של זוגות, לחלק לכל בחורי
הישיבה, מאות במספר. הבחורים זמדו מיד זל
טיבו של החסיד לשזבר, והבינו שרמת ההידור
בכשרות הזוגות שהביא מוטלת בספק גדול, ואף
אחד לא ניגש לקחת מהן...

ה'אמרי חיים' ראה זאת ממקומו, מיד ניגש ואמר:
"בחורים! בואו! אתם לא רוצים לקחת? מה יש?
אינכם אוכלים לפני 'רבינו תם'? בואו תזשו מה
שאני זושה: אני לוקח שתי חתיכות ומשאיר אותן
לאחרי 'רבינו תם', תזשו גם אתם כמוני".

ניגשו הבחורים ולקחו, ותוך רגזים ספורים
התרוקן השולחן, לשמחת האורח. כך בחוכמתו
רמז להם ה'אמרי חיים' כי ייקחו חתיכת זוגה
כדי שלא ייפגז היהודי, ואף זל פי כן לא ידטרכו
באמת לאוכלה בפניו, שלא ייכנסו לספקות
בזנייני כשרות.

אחיי ורזיי, אף אנו כאשר מזדמן לפנינו חשש
פגיזה בבין אדם לחבירו, נזשה הכול בחוכמה
ובטדקדי כדי שהאדם לפנינו לא ייפגז. זכור
נזכור, ענייני בין אדם לחבירו רגישים
מאוד, ויש לנו להתרחק מכל חשש
פגיעה כמו שמתרחקים מאש.

ילדודים

משפט חיזוק
אל תחכה
לשמחה – תהיה
אתה הגפרור
שמדליק אותה.

לציבור המתפללים!

הנכם מתבקשים לשמור על
הסלולרי במצב של "ידמו
כאבן" ורק במצב חרום או
צורך גדול "יאחזמו רעד"
אבל בשום פנים לא במצב
של "אז ישיר".

בעלי שיגע אותי היום,
אז שפכתי קצת מים ליד
המכונת כביסה, יהנה
כבר שעתיים יש לי שקט
בזמן שהוא מנסה להבין
מאיפה הנזילה.

מסתבר שאנשים

שמכורים לסנוקר

חיים על כדורים.

לא נתנו לי לדבר

ברמקול של הסופר,

אז חטפתי כריזה.

שו"ת ביד הלשון!

שאלה:

האם מותר לספר לשון הרע על קבוצת אנשים מסויימת, מבלי לפרט
שם של אדם מסויים?

תשובה:

המספר על קבוצת אנשים עונו חמור יותר ממי שמספר על אדם
בודד. (המקור: הלכות לשון הרע, כללי סעיף יב).

שאלה:

המספר דברי רכילות, האם עובר הוא על הלאו של 'השמד לך פן
תשכח את ה' אלוקיך'?

תשובה:

על לאו זה מצוי שיעבור רק מי שמספר לשון הרע ולא מי שמספר
רכילות. (המקור: פתיחת החפץ חיים, לאוין סעיף ה' בבאר מים חיים).

רעש הטרנסטה של ניסים הפחח היה ניתן לשמוע כבר מקצה הרחוב, ויש שיפליגו ויאמרו שכבר משיפולי טבריה כבר אפשר לזהות את הטרטור הרועם שלה. "היא לא זקנה, זה אתם אלו שצעירים!" היה צוחק ניסים בחביבות ומלטף את מראות הצד הבלות של גרוטתו האהובה לא שהיה חסר לניסים כסף. עסק הפחחות שלו עבד יפה, ומפעם לפעם היה מזדמן לו פרויקט גדול ומכניס. "ניסים, למה שלא תיפטר מהמפגע הסביבתי הזה ותקנה לך איזה ג'פון חשמלי מכובד? בגילך מגיע לך לשבת בנוח." אך הוא היה פוטר את החברים בהינף יד: "היום כבר לא מייצרים רכבים כמו פעם, פעם לאגר היה לאגר וקרבורטור היה קרבורטור. היום הרכב אומר לך איך לנסוע, ממש ויקום המלפפון ויכה את הגגן..." היה זה יום שלישי פעמיים-כיטוב. ניסים חזר מתפילת המנחה הקבועה בבית הכנסת שערי שמיים, בעודו שורק לו מנגינה נשכחת. הוא נכנס אל חצר הפחחיה ונחרד לגלות שהטרנסטה לא שם. לרגע הוא עצם את עיניו ופקח אותן, מקווה שהן מתעתעות בו. אך המציאות הכתה בו כפטיש על פלסת מתכת מרותכת. הוא פכר את אצבעותיו והחל לצעוק: "גנבים! רשעים! הרכב שלי!" עוברי אורח נאספו סביבו וניסו להרגיע אותו. בעודם עושים זאת הצביע ניסים ביד מגודת אל בחור שעמד מעבר לכביש. "מומו סימן טוב, אתה מכיר היטב את כל גנבי הרכב של העיר!" הוא צעק לבחור, "תעשה לי טובה, תברר מי גנב לי את הרכב!" מומו הנהן נמרצות. היה לו הרבה כבוד לניסים המבוגר, שנתן לו עבודה ואוכל עוד מימיו כילד רחוב בודד ואבוד.

ניסים לגם כוס מים צוננים שהגיש לו אחד הנוכחים ומלמל פסוקי תהילים בקול רועד. למחרת בבוקר ניגש מומו אל הפחחיה ודיווח לניסים: "שמע, עשיתי בשבילך בדיקה מקיפה, ולצערי אין לי בשורות טובות. הרכב שלך נפל קורבן בידי המאפיה של ג'קו שוורץ. ככל הנראה הוא ממש ברגעים אלה נמצא

באחת ממשטות הרכב שלו ומחכה לפירוק לגורמים". ניסים קרס אל הכורסה חסרת הריפוד שלו ומחה את הזיעה ממצחו ביד רועדת. הוא הרכין את ראשו והביט כמה רגעים במשטח העבודה המלוכלך. "קח אותי אליו", הוא אמר לבסוף והביט במומו שהחזיר לו מבט מבולבל. "קח אותי אל ג'קו שוורץ, אני רוצה לדבר איתו." "ניסים!" ניסה מומו לעצור בעדו, "לא מדובר באנשים שאתה רוצה אינטראקציה איתם." אך ניסים נשאר עיקש בבקשתו וניסה

לשכנע את מומו לארגן לו פגישה עם ג'קו. באותו הערב, אחרי כמה שיחות קדחתניות, הסיע מומו את ניסים לוויולה מפוארת בצפון העיר. ג'קו חיכה להם על יד הבריכה ולגם משקה חריף מכוס זכוכית רחבה. הוא חיך כשראה אותם ולחץ את ידו של ניסים: "יש לך הרבה אומץ להגיע לכאן ואני מכבד את זה, רק אקדים ואומר שאם כל אחד היה מבקש שאחזיר לו את הרכב, המודל העסקי שלי היה קורס!" צחק ג'קו ונהנה מעצמו. ניסים הביט בו בגבות מכווצות ואמר: "תן לי לספר לך סיפור. היה אדם אחד בשם ניסים שלפני הרבה שנים עשה תאונה עם הרכב שלו. הילד שלו, שישב במושב האחורי, עף קדימה ו..." קולו של ניסים נשבר לרגע ואז הוא המשיך: "ניסים הזה נכנס לדיכאון עמוק, לא הלך לעבודה, לא תקשר עם הסביבה ולא יצא מהבית. כולם כבר ויתרו עליו והתייאשו ממנו. עד

ה ט ר נ ט ה רפיי

שיהודי טוב החליט לעזור לניסים. הוא לקח אותו אל אותו הרכב, שבינתיים עבר טיפול כולל, ושאל: 'תגיד, הרכב הזה עצוב? הוא לא. למה? כי לא הוא החליט שתהיה תאונה. גם אתה לא צריך להיות עצוב, כי לא אתה החלטת שתהיה תאונה.

מישהו שם למעלה שמחליט הכול, סובב שתקרה תאונה על ידך, סמוך עליו". מאותו רגע, המשיך ניסים, "הוא התעודד וחזר אט אט לחיים. מאז הרכב משמש לו תזכורת תמידית שכל מה שעובר עליו מתוכנן מלמעלה".

ג'קו הניח את כוס המשקה שלו באחת על שולחן הזכוכית ורכן כלפי ניסים.

הוא אחז את ידו ובעיניים דומעות הבטיח לניסים שרכבו יחזור אליו שלם וללא שריטה. הוא שלף פנקס צ'קים ורשם סכום שניסים לא נתקל בו בחייו. "זה כסף כשר!" הסביר ג'קו, "ירושם מסבי ז'ל. אני רוצה שתבנה בו בית כנסת לעילוי נשמת הבן שלך, ותזמין אותי לחנוכת הבית". לאחר שניסים יצא מן הבית עם הנהג של ג'קו כדי לקבל את רכבו בחזרה, פנה מומו לג'קו: "לא הכרתי את הצד הזה שלך. ממתי אתה מתרגש מסיפורים?" ג'קו לגם מהמשקה וענה: "הוא לא זוכר את זה, אבל מה שגרם לו לסטות בחדות ולהתהפך עם הרכב, היה בחור צעיר ללא רישיון שנהג בפראות וחתך אותו במהירות, ג'קו שוורץ. בשבילי זאת הייתה עוד עבירה על החוק שהסתיימה בידיעה קטנה בעיתון. אבל ברגע שהוא הגיע לכאן ונתן לי סטירה מצלצלת של אמת, הבנתי איך זה נראה מהצד שלו – הצד השני".

בריא להכיר

בטיול אנחנו מתנתקים מהמכשירים, מהמטלות, מהשעון. שומעים מחדש את הצלילים של הטבע, את הקול הפנימי שלנו, נזכרים בפרופורציות הנכונות ומה בעד הרוחני? חז"ל אמרו: "לך אל הנמלה עצל, ראה דרכיה וחכם". התורה מזמינה אותנו להביט בטבע וללמוד. כל עץ, כל נוף, כל יצירה – הם מורי דרך לחיים. האדם בטבע זוכה לתחושת התחדשות, לאמונה מחודשת, להבנה שהעולם לא סובב רק סביב המירוץ היומיומי טיול פשוט יכול להפוך לרגע של חיבור – לעצמנו, לבריאות שלנו, ולבורא עולם שברא עולם מלא יופי ונשימה – רק שנצא לראות. אז אל תחכו לחופשה – צאו כבר היום לסיבוב קטן, ותנו ללב לנשום

לצאת קצת החוצה – כשביל הנפש, הגוף, והנשמה

אחרי שבועות של עומס, לחצים, מטלות ושגרה אינטנסיבית – הגוף מאותת. העייפות מצטברת, מצב הרוח לעיתים מתערער, ויש תחושת מחנק פנימית שמבקשת חמצן, שקט, נוף אחר. דווקא בזמנים כאלו – יציאה לטיול קצר בטבע, הליכה רגועה בפארק או אפילו נסיעה לנוף מרחיב-לב, יכולה לעשות פלאים לבריאות הנפש והגוף מבחינה גופנית. טיול ופעילות מתונה תורמים לזרימת הדם, שיפור מערכת החיסון, הורדת מתחים ולחץ דם, שיפור איכות השינה והפחתת תחושת העייפות. גם השמש, האור הטבעי והאוויר הפתוח, משפיעים לטובה על מצב הרוח ומאזנים את הגוף אך לא רק הגוף מרוויח. הנפש מוצאת מרחב לנשום.